

Minden este megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám 31
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 8 lej

Első évfolyam — 30. szám

Péntek

Cluj-Kolozsvár, 1932. július 22

Aranykalaszkok

sütkéreznek végig Erdély rónáin mindenfelé. Hol magasan az ég felé emelve még fejüket, hol kékbe kötve már, kalangyákban. Az Ur-isten szeme kacag rajtuk s lelke áldása él a szemekben. A városi ember csak gyönyörködik bennök, de a falusi gazdának minden reménye, vágya benne van ezekben az aranykalaszkokban. Milyen nagy különbség van közöttük, ahogy a városi ember nézi a szemet-szívet gyönyörködtető festői kalásztengert s ahogy a falusi gazda foglal-kozik a nyári termés eredménnyel.

Az idén megint nagyon szép termés eredményeket jelentenek egész Erdélyből. Igaz, hogy egy kissé el-késétt az aratás s ez anyagilag is nagyban érintette a gazdákat, de viszont a termés elsőrangú volta kárpótolja őket s talán anyagilag is helyrebillenti a helyzetet. Hogy leszünk az idén a gabona árával? Ez és egyedül csak ez érdekli őket most. Mert, ha jó ára lesz a gabonának, akkor rendbe tudják hozni egyensúlyát vesztett anyagi helyzetüket, de ha tovább tart a tavalyi áresés, akkor menthetetlen a katasztrófa bekövetkezése.

Ezt a helyzetet elsősorban a külföldi gabona-árak s a belföldi törvények és rendeletek befolyásolják. Külföldről bő termés hírek érkeznek ismételtén, ami egyúttal azt is jelenti, hogy a gabonaárak csökkenő tendenciát mutatnak. Belföldön itt van a rossz gabonaprémium rendszer, amely egyáltalán nem a termelők érdekeit veszi tekintetbe, hanem az ügynökök sáskahadának biztosít hatalmas jövedelmeket. Ezt a törvényt minden körülmények között meg kell változtatni s olyan törvénnyel kell pótolni, amely valóban a gazda-osztály érdekeit, a gabona-termés mikéntjét és feljavítását célozza, mert nélkülül akármi-lyen bő legyen az Isten áldása Erdély felett, a rossz törvények minden jót tönkretelhetnek. Vigyázni kell, nehogy úgy járjunk, mint az egyszerű ember a várva várt esővel, hogy adtál Uram Isten, de nincs köszönet benne.

Nem a hálátlanság, a békétlenség szava ez, hanem a megfontolt figyelmeztetés. Hiába terem dusan a föld, ha a miniszteri szobákban termelt papírrendeletek mindent elrontanak. És hiába terem a föld, ha az emberek és népek nem becsülik meg az aranykalaszkokat, hanem egymás szemét szurják ki azok szurós szálaival. Ahogy az osztrák—magyar gabona-háboru példája mutatja.

Németországból pánikszerűen menekülnek a tőkések és a politikusok

**Teljes anarchia uralkodik a poroszterületeken
Hitler és Papen megakarják változtatni a weimari alkotmányt**

BERLIN. A mai nap folyamán a szociáldemokratapárt, egyetértve a munkásegyletek vezetőivel, kiáltványokat intéztek a német munkássághoz, amelyekben arra kéri, hogy őrizzék meg hidegvérüket és a lehető legtökéletesebb fegyelmet s a július 31-iki választásokon a Papen-kormányt megadják a feleletet. Ezen a napon a német népnek meg kell mutatnia, hogy élni akar és élni fog és határozott álláspontot foglal a diktatúrával szemben. Ami a sajtót illeti, a mai lapok egyöntetűen sokkal hevesebben támadják Papent, mint a tegnap. A „Germania” leszögezi, hogy a tegnapi nap Németország történetének leggyászosabb és legfeketébb napja.

Rámutat arra, hogy most már minden bizonnyal nyilvánvaló, hogy Hitler Adolf és von Papen egy kézre dolgoznak.

A jobboldali lapok azonban Papen mellett állanak és rámutatnak arra, hogy a diktatórikus intézkedéseket a nép legnagyobb nyugalommal fogadta, sőt maga Hindenburg, a köztársaság elnöke kijelentette, hogy a tegnapi nappal új korszak kezdődött Németországban, amely az ország szabadságának kivívása jegyében fog haladni. Elégtétellel mutat rá és melegen üdvözlöi Papent, mivel a poroszországi lehetetlen állapotoknak véget vetett.

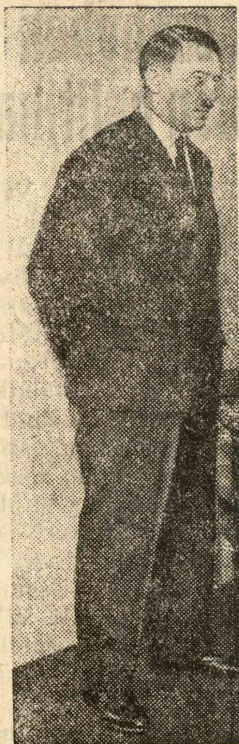
A centrumpart ma ül össze a kivételes intézkedések következtében felmerült állásfoglalás céljából.

BERLIN. A porosz kormány éléről eltávolított miniszterek elmozdításuk miatt panaszt emeltek a lipcei törvényszéknél. A törvényszék július 23-ára, szombatra tűzte ki a tárgyalásokat. Ehhez a panaszhoz Baden is csatlakozott s egyben kétségbevonták, hogy Papennek joga lett volna az eltávolításokhoz.

A németek pánikszerűen menekülnek a külföldre

BERLIN. A poroszországi rendkívüli események a berlini népet

forradalmi és pánikszerű menekülési lázba kergették. Nagyon sok politikus, megijedve a hitleristák fenyegetőzéseitől, el akarja hagyni Németországot. Koppenhágában és Stockholmban már több szállodát foglaltak le menekülő családjaik részére. Dánia és Hollandia felé

Hitler

valóságos népvándorlás indult. A munkásság általános sztrájkot kezdett.

A diktátor parancsa: rendbontásoknál azonnal a népbe löni

BERLIN. Politikai körökben nagy feltűnést keltett az a meghívás, amelyet Papen kancellár intézett a német szövetséges országok miniszterelnökeihez, akiket szombat délelőttre Stuttgartba érkeztetett való megjelenésre kért fel. Ugy hírlik, hogy

Papen kancellár be akarja jelenteni a miniszterelnököknek a weimari alkotmány egyes szakaszainak módosítására irányuló szándékát.

A poroszországi új rezsim az eddigi elmozdításokon kívül 3 adminisztratív államtitkár, 1 miniszteriumi főigazgató, 6 miniszteri tanácsost, 4 kormányzósági elnököt, 8 rendőrfőnököt és 2 rendőrigazgatót nyugdíjazott, illetve helyezett várakozási illetménnyel rendelkezési állományba.

A karhatalom berlini főparancsnoka utasítást küldött a rendőrfőnökségekhez, amelyben

súlyosabb rendbontásoknál azonnali fegyverhasználatot rendel el

s a vezetőket személyében teszi felelőssé az esetleges habozásért s az ennek következtében beálló karhatalmi veszteségért.

A német néppárt helyesli a diktatúrát

A német néppárt is foglalkozott a helyzettel. A párt helyesli a történeteket.

Papen lépése szerint elkerülhetetlenné vált a kommunisták provokációja és terrorja miatt s a porosz kormány elmozdítása polgárháború kitörését volt hivatva megakadályozni. Ettől eltekintve a Braun-kormány törvényhozási többiségét elveszítette a legutóbbi tartománygyűlési választásokon s utódja választás útján azért nem lehetett, mert a mai helyzetben párt-ember nem kaphatta meg a miniszterelnök választásánál szükséges kétharmad többséget a tartománygyűlésben. A kommunisták nagygyűlést hirdettek, amelyen tömegsztrájk proklamálását akarták kimondani. A berlini katonai főparancsnok utasította a karhatalmi szerveket, hogy a gyűlés megtartását akadályozzák meg.

Megnyílt a kanadai gazdasági konferencia

OTTAVA. A kanadai Ottavában megnyílt a gazdasági konferencia, amelyre Baldwin főpecsétör utazott ki, mint Anglia delegátusa. A konferenciának célja az angol dominiumokkal való legszorosabb gazdasági együttműködés, valamint az Anglia és dominiumai között levő vámok eltörlése.

A konferencia megkezdése előtt a delegátusok az elesett katonák emlékére koszorút helyeztek el s az ünnepi beszédek elhangzása után a konferencia kezdetét vette.

Rendezni kell az új iskolai évre a tan- és író-szer árait

CLUJ-KOLOZSVÁR. A kultusz-minisztérium elnöklete mellett tegnap Budapesten ülést tartottak az író- és tanszerek olcsóbbá tételére vonatkozólag. Az elnök üdvözlő beszéde után Bayer királyi tanfelügyelő előterjesztésére az ülés elhatározta, az író- és tanszerek lehető legalacsonyabb árra való redukálását. E cél érdekében újabb értékesítési augusztus elsőjére fognak összehívni, amelyre a tanfelügyelőséget, az árelemző bizottságot, az ipari és kereskedelmi szervek küldöttjeit is meghívják.

Terve van véve, hogy átmenetileg a meglévő készletet erősen mérsékelni árra szállítanak le, amíg az el lenne adva és az újonnan gyártott író- és tanszerek árát az augusztus elsőjén összeülő gyűlés határozná meg.

Magyarországnak ezt az időszaki akcióját mi is megszívlelné, mert nálunk, ahol oly rohamos léptekkel haladunk az elszegényedés felé, nagyon sok szegénysorsú szülő a gyermekét, eltekintve a tandíj magasságától, éppen a tan- és írószerek drága volta miatt nem tudja iskoláztatni.

Be akartak vonulni a fehérházba a washingtoni munkanélküli frontarcosok

LONDON. A washingtoni frontarcosok az ötnapos többé-kevésbé passzív tüntető menetelés után a Fehérházba készültek behatolni. A veteránok halálzászlóalja szembetűnően azonban magát a Fehérház őrsége által előhívott rendőrséggel.

A veteránok ellenállás nélkül engedelmessé váltak a rendőrök ama felszólításának, hogy forduljanak vissza, de felháborodva tiltakoztak, amikor vezérüket a rendőrség a menet soraiba lökdöste vissza.

A vezetőknek csak nagynehezen sikerült visszatartani őket attól, hogy megtámadják a rendőröket. Később a veteránok menete a Fehérház hátsó bejáratát elzáró rendőrkordont próbálta áttörni, de itt is visszatartották őket. Két veteránt letartóztattak. Az incidens érezhetően elmérgesítette a „rongyos” hadsereg hangulatát.

Napégetés ellen biztos hatásva az

„AFRICOL STRAND OLAJ”

üvegje 10 és 20 Leu.

Főraktár: Dr. HINTZ gyógyszerárán.

Franciaország és a német események

PÁRIS. A németországi eseményeket a világsajtó megdöbbenéssel és élénk kommentárokkal tárgyalja. A németországi rendkívüli eseményekkel kapcsolatban az a hír járja, hogy Papen államcsínyje tulajdonképpen Hitler sugalmazására jött létre. E szerint a jobb- és balpártok között, valamint a republikánusok és hitleristák között minden valószínűség szerint

rövid időn belül véres polgárháború fog kitörni.

A külföldi nagy sajtóorgánumok

egyhangulag állapítják meg, hogy **Németország ma a diktatura és az anarchia között van.**

A szomszédállamoknak minden okuk megvan arra, hogy e helyzettel szemben teljes mértékben felkészülve legyenek. A francia sajtó különösen hangsúlyozza, hogy a németországi események a lefegyverkezési konferenciára nagy befolyással vannak és ami az ország belterületén történik, nem más, mint a versaillesi szerződés legdurvább megsértése.

A nyugdíjasok az új kormánytól várják sorsuk jobbrafordulását

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ugy látszik még sepkinek sem tűnt fel az 1932 évben a sanyargatott nyugdíjasok az a nagymérvű megadóztatása, amely a múlt évi adónak csaknem a dupláját teszi ki. Mint tudjuk, az állam a globális adót mindig az előző évi bevallások alapján rója ki, s most ez év elején az a különleges esemény állott be, hogy a kormány minisztertanácsi határozattal a nyugdíjasok amugy is csekély nyugdíját csaknem 35—45 százalékkal csökkentette, ellenben a múltévi bevallások alapján kirótt adót a megszigorubban hajtja be. A szegény nyugdíjas amugy is nehezen juthat nyugdíjának egy-egy részéhez, s mégis kénytelen globális adóját pontosan kifizetni az esedékesség alkalmával, mert a nyugta bemutatása nélkül nem juthat nyugdíjához.

Voltak olyan nyugdíjasok, akik adóbevallásukat úgy adták be, hogy a november és december havi nyugdíjukat, mivel nem kapták

meg, azok levonásával jelentették be vallomási ívükben, azonban a pénzügyigazgatóság ezt nem vette tudomásul, hanem a nyugdíjosztály által kiadott bizonyítvány szerint, — amelyben bennfoglaltatott a novemberi és decemberi nyugdíj — rótt ki az 1932. évi globális adójukat, holott adóalapnak csak ez lett volna számítható, amely összeget tényleg meg is kapta a nyugdíjas.

Ezekből, úgy látszik, hogy a Jor-ga-kormány csak az volt a célja, hogy mindenünnen, ahonnan csak lehet, adót sajtoljon ki.

A nyugdíjasok most már nagy reménnyel néznek az új kormány működése elé, mert valószínű, hogy az új kormány sem célja a végletekig szorongatott nyugdíjasok gyöttrése, hanem az, hogy végre a nyugdíjak terén is legyen s a kétségbeesett nyugdíjasok sérelmei orvoslást nyerjenek.

Badacsonyban dől el a jövő kormány és a román politikai és gazdasági válság sorsa

CLUJ-KOLOZSVÁR. Vajda miniszterelnök tegnap este Kolozsváron keresztül váratlanul Badacsonyba utazott Maniu Gyulához, ugyanakkor a nemzeti-parasztpárt vezetői, Mihalache és Madgearu Iuniant keresték fel targu-jiui lakásán. Mindezek a találkozások kétségtelenül abból a célból történtek, hogy a napokban szőnyegre kerülő politikai válság megoldását megbeszéljék. Állítólag Vajda a legkisebb mértékben felkéri Maniu Gyulát, hogy térjen vissza a nemzeti-parasztpárt élére. Ezen a találkozón dőlne el tehát az utóbbi idők politikai életének egyik legérdekesebb és kétségtelenül jelentős kérdése.

Minden jel szerint nemzeti-parasztpárti kormány jön

Scrutator neves román publicista a Dimineataban érdekes cikkben találgtatja a politikai válság megoldásának kivezető útját. Megállapítja, hogy a választásoknak normális körülmények között koncentrációhoz kellett volna vezetnie. Ennek a feltételeit is könnyen meg lehetett volna találni a kormánypárt áldozatkészségével: le-

mondott volna egyes posztokról és elégtételt adott volna az ellenzéknek egyes később kiírandó pótválasztásokon. A helyzetből és hangulatból ítélve azonban, állapítja meg Scrutator, a pártok összefogásának semmi kilátása sincsen. Újból pártkormány következik, amely az utóbbi időkben olyan hevesen és erőszakkal támadtak és amelynek a legsúlyosabb kérdéseket kell megoldani. Scrutator szerint Mironescu elnökletével nemzeti-parasztpárti kormány következik.

BUCURESTI. Ma jelenik meg a Monitorul Oficialban a képviselőválasztások hivatalosan kiszámított eredménye. Ebben a szövegben a leadott szavazatok és a pártok százalékszámán nem történt változás, de a mandátumok felosztásánál eszközöltek bizonyos módosításokat. Udvarhelyen például csak két mandátumot kap a Magyar Párt, míg a másik két helyen Solomin Virgil és Réthy jutnak be. Nem tette magáévá a választási bizottság azt az álláspontot, hogy a győztes pártnak minden megyében kijár egy mandátum.

Lapelárusítókat magas jutalékkal felveszünk!

Közgazdaság

Emelkedőben a gabona-árak

CLUJ-KOLOZSVÁR. Mostanában újabb és újabb meglepetések érik a terménypiacot. A lausannei paktum megkötése után a világtőzsdék lanyhaságát erős szilárdulás váltotta föl. A romániai és különösen az erdélyi, meg bánati piacokon már a buza árának esésével számoltak, amikor váratlanul szilárdulás állott be és az óbuza Kolozsváron 380 lejre szökött fel. Az emelkedés szakkörök szerint abban leli magyarázatát, hogy a bánati termés várakozáson alul van. Arad megye egyes helyein 70 kg-os buzát is csuktak. Vidékenként a ten-geri emelkedő tendenciával tartja az árat 220—260 lej között. Csak most kezdődik Erdélyben az aratás, de mennyiségileg nagy a visszaesés a tavalyival szemben, azonban máris megállapítható, hogy minőségleg jobb a bánati buzánál.

Központi tőzsdeszervezet létesítése a nyugateurópai tőzsdék. A londoni, zürichi, antwerpeni, amszterdami, berlini, genfi, brüsszeli és párisi tőzsdék között tárgyalások indultak meg annak érdekében, hogy szorosabb együttműködést hozzanak létre a tőzsdék között. Szó van egy központi szervezet felállításáról, amely gondoskodnék többek között arról is, hogy a nemzetközi arbitrázsforgalom eddiginél nagyobb arányúvá fejlesztesse, továbbá, hogy az üzleti szokások közötti nagyobb ellentéteket nemzetközi egyezményekkel kiküszöböljék.

Grandit londoni nagykövetség nevezik ki. Mussolini kérdést intézett az angol kormányhoz az iránt, hogy szívesen látnák-e Grandit a londoni olasz nagykövetség méltóságában. Az angol kormány igenlő választ adott Olaszországnak. Hir szerint Grandi csak hosszabb idő elteltével utazik az angol fővárosba a nagykövetség vezetésének átvételére.

Ugy, ahogy Ön képzele

jó és olcsó lap a

Jóreggelt!

minden kedves olvasó könnyen hozzájuthat

1 lejért!

4 tömör oldalon, a legújabb világ- és helyi eseménye-

ket közli. Hírforrása gyors és megbízható.

Egyedüli olcsó és jó napilap!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Reg. Ferdinand 64—66. Telefon: 61. (Mayer-nyomda).

Szamosújvári, csabai, debreceni

száraz kolbász, prima minőségben a legolcsóbb napi áron beszerezhető

DELICATESSE

Regele Ferdinand No. 16

HIREK

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Julius 22. péntek. Róm. kath.
Mária Magdolna. Prot. Maria
Magdolna. Görög. Maria Magdolna. Izr.
18. Thamusz.

Jóestét!

Egy párisi lap a romániai koncentrációs kormányról beszél. Milyen naiv: ő csak a romániai pártok számát ismeri, de a pártok vezéreit nem...

Választások előtt. A CFR igazgatósága a választások előtt elrendelte, hogy a vasúton utazó vidéki szavazóktól a kalauzok ne szedjék el a szavazó cédulákat, mert ugyanis elszedik tőlük az urnák előtt...

Papen diktatúrát csinált Németországban. Hitler Dolfi, a volt piktor azonban Papenebb akar lenni a Papennél: ő sem diktatúrát akar, hanem — pikatúrát...

Romániai pártok.

— Tanár ur, min dolgozik olyan hangyaszorgalommal?

— Sietek az ábrázoló mértant mielőbb megreformálni, mert a választásokra nem lesznek a meglevő jelek eleghendők...

Piaci párbeszéd.

— Mit szól, nagysád, a hõhullámhoz?

— Mi az a piaci drágasági hullámhoz képest!

— Időjárásjelentés. A budapesti meteorológiai intézet időjárásjelentése szerint változékony idő várható, lényegtelen hőváltozással.

— Inspekciós gyógyszerárak. Fortuna Piata Unirii, Hygea Piata Mihail Viteazul, Victoria Calea Regele Ferdinand, Sotropa Piata Cuzza Voda.

— Mária anyakirályné nevenapja. Mária anyakirályné ma ünnepelte nevenapját. Ez alkalomból minden felekezeti templomban ünnepélyes istentiszteletet tartottak, amelyeken a katonai és polgári hatóságok is képviseltették magukat.

— Isacu Emil színészeti felügyelő a cenzura megszűnéséről. Isacu Emil, Erdély és Bánát színészeti felügyelője, aki a kisebbségi szinpad művészetnek is állandó és megértő támogatója, tegnap kijelentette, hogy Gusti kultuszminiszter legközelebb intézkedni fog a színházi cenzura feloldásáról. Erre az indította a kultuszminisztert, hogy a színházokról szóló törvény 57. szakasza elég biztosíték arra, hogy a műsor lejátszása nem fog államellenes cselekedetet magával hozni.

— Hétfőn kezdik a júliusi nyugdíjak kifizetését. A „Jóreggelt” mai számában hirt adott arról, hogy a július havi nyugdíjak kifizetésére a pénzügyminiszter a Banca Nationala útján 2 millió lejt kiutalt. A mai napon a kiutalás a Banca Nationalához is megérkezett s így a július havi teljes nyugdíjak kifizetése hétfőn délután, július 25-én megkezdődik. Kifizetésre kerülnek az A., B., C. kezdőbetűs nyugdíjasok nyugdíjai.

Tanonc nem lehet napszámos

Sulyos kihágások az inasstartás körül

CLUJ-KOLOZSVÁR. Utóbbi időben egyre-másra gyűlnek a panaszok az iparosmesterek ellen. Sokan nem úgy teljesítik mesteri kötelességüket, ahogy kell. Visszaélnék törvényadta jogukkal.

Ma délelőtt igen érdekes kihágási ügyet tárgyalt a járásbíró. Róth Márton 55 éves mészoló került a bíróság elé, akit feljelentettek, mert inasaival nem hajlandó szerződést kötni, hanem mint napszámost dolgoztatja őket, inasfizetéssel, három-négy éven keresztül, aztán egyszerűen mehet a szolgának felhasznált 14—15 éves tanuló, hová éppen akar. Tavaly októberben vett fel egy új inast, akivel egyáltalán nem csinált szerződést. Ugyanakkor már három éve tartott egy másikat, szintén szerződés nélkül, kerek három éve már.

— Elfogták a kolozsiak betörőjét. Ma adta át a kolozsi csendőrség a falu betörőjét és tolvaját a kolozsvári rendőrségnek. Bodi János kolozsi lakos már régóta üzi mesterségét, az éjszaka leple alatt behatolt a békésen pihenő polgárok házába, ahonnan minden elvihetőt elvitt magával, úgy, hogy a reggel felkelő kolozsiak csak hült helyét találták dolgaiknak. A csendőrség egyideig hiába nyomozott, de az eredmény végül mégis csak jelentkezett. A kolozsiak Bodira már réggen gyanakodtak, gyanújukat a csendőrséggel is közölték, akik a gyanúsított egyént letartóztatták és be is igazolódott, hogy a gyanu nem volt alaptalan. Bodi azonban a csendőrök kezei közül megszökött és csak hosszú és erélyes munka után sikerült ismét kézre keríteni.

— Meztelenre vetkőzve gyönyörködött gyújtogatásában. Különös gyújtogatási eset történt a Körös mellett. Breznján István jómódu gazda a szőlők közt épült portáján felgyújtotta istállóját és présházát s azután meztelenre levetkőzve odaállt a tüzhöz és gyönyörködött a tűz pusztításában. A csendőrség őrizetbe vette a gazdát, aki valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban követte el a gyújtogatást.

— Világkörüli utra indul két motorkerékpáros. Mórocz József és László, az FTC tagjai „Igazságot Magyarországnak!” nevű Puch motorkerékpárjukon világkörüli propagandautra indulnak. A két motoros 24-én startol a Magyarország körüli utra. Ennek az utnak a befejezése után indulnak a világ körül. Az utvonala hossza körülbelül 60 ezer kilométer. A két motoros egy év alatt akarja megkerülni a világot.

— Pap választás a Szász Domokosék Patriájában. A Sepsiszentgyörgyhöz tartozó szemerjai református egyházközség lelkesíti állása megüresedvén, a választást július 26-ára tűzték ki. 17 pályázó adta be pályázatát a megüresedett állásra, akik közül hárman állottak próbaprédikációra. A presbiterium a próbaprédikációra az ismert nevű dr. Dávid György kibélelt lelkesít hirta meg, aki e hó 10-én mutatkozott be hiveinek. A püspök Albu Dezső brassói és az esperes Nagy Zoltán székelyudvarhelyi segédlelkészeket hívták meg, akik e hó 17. és 24-én tartották meg próbaprédikációjukat. Az egyházközség választása iránt annál nagyobb az érdeklődés, mivel Szemerja tulajdonképpen a püspököket adó Szászok ősi patriája.

— Mivel védekezik? — kérdi az elnök.

— Egyszerűen azzal, hogy nem vagyok hibás, — válaszol a kérdezt. — Én mint napszámosokat alkalmaztam ezeket a fiukat. Sőt utánajártam annak, hogy megcsinálhassuk a szerződést, de nem volt meg egyiknek sem a kellő iskolája. Így nem tehettem egyebet, mint felhasználtam őket napszámosoknak.

A bíró szerint az a baj a dologban, hogy mesterséget nem lehet napszámosokkal, hanem csak tanoncokkal, vagy felszabadult szakmunkásokkal dolgoztatni. Különösen napszámost inasfizetéssel honorálni is csak furcsa... Róth Márton a bíró 500 lej pénzbírságra ítélte, amit az megfellebbezett.

— Betörés a Hosszu-uccában.

Az éjszaka folyamán újabb betörés történt. Ismeretlen egyének behatoltak a kora reggeli órákban Rózsa Sándor Hosszu-ucca 27. sz. alatt lakó magántisztviselő lakásába, ahonnan több értéktárgyat és ruhaneműt összeszedtek és észrevétlenül távoztak. Reggel Rózsa látva a kifosztott szekrényét és a hiányzó értéktárgyakat, jelentést tett a rendőrség bűnügyi osztályán, ahol erélyes nyomozást vezettek be a betörők ellen.

— Razziát tartottak az uccai árusok közt.

Az utóbbi időben, különösen a főuccákat nagyon ellepették a házalók és uccai árusok, akik cipőzsinór, toalettszappan, cipőkrém, harisnya és egyéb cikkek árulásával foglalkoznak. Miután a törvény nem engedélyezi a házalást, több kereskedő feljelentést tett ellenük, annál is inkább, mert üzletmenetüket hátráltatja. Ma a kerületi rendőrség razziát tartottak és mindazokat az uccai árusokat, akiknek nem volt igazolványuk bevitték az illető kerületekhez, ahol a legszigorúbban meghagyták, hogy váltsanak igazolványt, mert ellenkező esetben megindítják ellenük az eljárást.

— Az életével fizetett pár szem gabonáért.

Danciu János Zimbó községi lakos kiment a mezőre. Látva a szép termést, dézsmálni kezdte a gabonákat, holott önként sem földje nem volt s így se nem szántott, se nem vetett. A mezőőr háromszor is felszólította a tolvajt, adja meg magát. Danciu ellenben futásnak eredt. A pásztor utána lőtt. A lövés olyan szerencsétlenül talált, hogy a gabonátolvaj azonnal összeesett. Beszállították a brassói kórházba, de felépüléséhez semmi remény.

— Egyezkedni próbált a bíróval.

Az igen találékony, ügyes Schleinovics Ignác Monostori-uti fűszeresnek nem volt elég vasárnap délelőtt 10 óráig nyitva tartani az üzletét, hanem tovább is árulni próbált. Természetes, hogy ezt észrevette a rendőr s a kötelességtudó rendőr fel is jelentette a kerskedőt, amelynek eredményeként ma délelőtt 500 lej büntetést akasztott a kapzsi kereskedő nyakába a járásbíró. A megbüntetett kereskedő mindenáron alkudozni próbált a bíróval, mire a bíró mégsebb hanghoz folyamodott s a szolgáltnak is utasítást adott. Schleinovics, mikor a szolga már gallérját kezdte cirogatni, hirtelen fellebbezett és még gyorsabban betette kívülről az ajtót.

A legolcsóbb
a legjobb
a legszebb
a legrégebb
képes családi lap

Erdélyi Szemle

Szépirodalom
művészet
tudomány
közgazdaság
színház-mozi
sport

— Kolozsvári ügyvédből a szeszmonopol vezérigazgatója. Politikai és gazdasági körökben biztosra veszik, hogy a szeszadási monopol vezérigazgatójává a kormány Zamfir Bratescu volt államtitkár helyett néhány napon belül dr. Daniela Sabo kolozsvári ügyvédet fogja kinevezni.

— Amerikában nem szeretik a vöröshaju nőket. Newyorkban vöröshajjellenes liga van alakulóban, melynek célja felvilágosító előadások útján meggyőzni a közönséget, hogy a Tizian-haju nők hűtlenek, megbízhatatlanok, civakodók, pázarlók, hiuak, hirtelen haraguak és rossz háziasszonyok. A megalakulás egyelőre jogi nehézségekbe ütközött, miután a legfelső törvényszék megtagadta az alapszabályok jóváhagyását.

— Bevezetik a templomokba is a rádiót. Az indiai Deccan tartományban két gazdag indiai adományából 300 „rádiótemplomot” fognak építeni. Az acélbetonból készült épületek hindu templomokhoz fognak hasonlítani és mindegyikben 1000—2000 hallgatóra berendezett előadóterem lesz hatalmas rádiókészülékkel és hangszórókkal, amelyek a falu lakossága a rádióállomásról leadott ismeretterjesztő előadásokat fogja hallgatni. Így akarják indiai írástudatlan tömegeit művelni.

A „Jóestét” regénycsarnoka

A „Jóreggelt” és „Jóestét” szerkesztősége, a közönség széles rétegei részéről megnyilvánult kívánság elismeréséül elhatározta, hogy lapjaiban nagyszabású regényt fog közölni. A „Jóreggelt” és „Jóestét” minden célja odairányul, hogy a közönség óhaját százszázalékosan kiszolgálja s ennek megfelelően a regényt is úgy választottuk meg, hogy az minden olvasónk igényét és szellemi követelményét kielégítse. A regény megválasztásánál tekintettel voltunk arra, hogy az az irodalmi szempontoknak is megfelelően,

de azonkívül érdekesítő és tanulságos is legyen.

Ugy gondoltuk, hogy a mai időknek megfelelően az agyoncsigázott olvasóknak kellemes és megnyugtató olvasmányra van szükségük. Ezek a szempontok vezettek tehát amikor a regényirodalom egyik

legnagyobb szabású művét választottuk ki közlésre.

Ezzel a regénnyel a napi események pontos és gyors regisztrálása mellett egy szenzációs és örökbessző olvasmányt akarunk adni olvasóinknak, hogy ezzel is közelebb fűzzük közönségünk szeretetét lapjainkhoz. E regény közlését a napokban fogjuk megkezdeni úgy a reggeli, mint az esti kiadásunkban történő folytatásokban.

Jobbra hajts, de csakis megengedettséggel, mert a törvény keze ugys utoler

CLUJ-KOLOZSVÁR. Virág Pál 39 éves tordai lakos autón jött be Kolozsvárra és nyugodtan hajtott a baloldalon, amit a forgalom öre viszont nyugtalanul nézett s megállírt a magyarországi rend szerint hajtó sofför nevét és autójának számát. Ez történt július 15-én és ma délelőtt már a járásbíró el is ítélte Virág Pált 200 lej pénzbüntetésre. A vádlott megnyugodott.

A forgalmi törvény azt írja elő, hogy az utasszállító autóbuszoknak rendes körülmények között csak a kijelölt állomásokon szabad megállni. Miklós Ferenc szintén tordai illetőségű, de idevaló sofför ezzel szemben mégis megállította utközben a kocsiját, nem is egyszer, hanem kétszer. A feljelentést a prefektus tette meg ellene. Büntetés 200 lej, amit Miklós megfellebezett.

45 kilométeres sebesség egy kissé veszélyes a város területén. Eppen ezért Tóth István sofför gépét is leállították március 22-én és megindították ellene kihágásért az eljárást. A mai tárgyaláson 200 lej pénzbírsággal jutalmazta a kihágást elkövető egyént a járásbíró, amibe Tóth István nem nyugodott bele.

Brassó mellett árokba fordult egy autó

BRASSÓ. A 133. számú bukarésti automobil Brassó közelében egy árokba fordult. A benne ülő 4 utas, névszerint Pana Demeter, Safer Adolf, Calin Maria és Kiss János súlyosan megsebesült. A kivont mentők kórházba szállították őket. A sofför minden sérülés nélkül meguszta a szerencsétlen utazást, de félve, hogy a felelősség reáharul, eltűnt. A csendőrség bevezette a nyomozást.

Betörték a szamosfalvi fürdő vendéglőjébe

CLUJ-KOLOZSVÁR. A betörések sorozata az éjszaka is szaporodott egy esettel. A betörők már nem érik be a város területével, úgy látszik már kevés nekik, hanem Szamosfalván is megkezdték munkájukat. Az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek feltörték a szamosfalvi Balogh Márton tulajdonát képező fürdővendéglőt, ahonnan készpénzt, italt, élelmet, cigaretta készletet összeszedve nyomtalanul eltűntek. Balogh Márton jelentést tett az esetről a szamosfalvi csendőrségen, majd a kolozsvári rendőrség bünygyi osztályán és mindkét részről megindult az erélyes nyomozás.

— Talált tárgyak. A szentpéteri templom környékén 21 darab használt zsákot találtak. Igazolt tulajdonosuk átveheti a III. kerületi rendőrségnél (központi rendőrségi épület) a hivatalos órák alatt.

Pasteurbe került egy egész család egy tehén teje miatt

CLUJ-KOLOZSVÁR. Rotariu Ilie földművest egész családjával együtt beszállították ma a Pasteur-intézetbe. Ugyanis Rotariunak, aki Pécska környékbeli, a földművelő tehenét megmaria egy veszett kutya, amiről a tulajdonos nem tudott semmit s így nyugodtan fogyasztották a megmarit tehén tejét. Csak

amikor a tehén dühöngeni kezdett, vette észre Rotariu, hogy baj van. Azonnal hívták a körorvost, aki megvizsgálta a tehenet s intézkedett, hogy az egész családot szállítsák Kolozsvárra. Egyben elrendelte, hogy a beteg tehenet löjjeék főbe.

Legyott után meggyilkolta felesége szeretőjét a feltékeny férj

JASI. Borca községben borzalmas feltékenységi dráma játszódott le egy férj és egy szerelmes ifju között. Ruscanu Demeter már régóta gyanút fogott, hogy felesége valakivel őt megcsalja. Apróra kikérdezte a feleségét s miután kielégítő választ kapott, megnyugodott. Egy alkalommal felment a padlásra, hogy odaraktározott szénáját lehányja és az udvaron boglyákba állítsa. Mikor javában dolgozik, reábukkan Haralambi Gábor falusi

legényre, ki a széna közé rejtőzött el az édes legyott után. A két férfi egymásnak rohant.

A férj erősebbnek bizonyult s a kezében levő baltával kettőbe hasította a kellemetlen lovag koponyáját.

Azután jelentkezett a csendőrségen és bevallotta bűnét. A csendőrség bevezette a nyomozást s az önként jelentkező gyilkos férjet átadta az ügyészségnek.

Igyék Azuga-sört!

400 kolozsvári iparost büntettek meg azért, mert nem engedték iskolába tanoncaikat

CLUJ-KOLOZSVÁR. Kolozsvár iparosmesterei körében már nagyon sok panasz merült fel az iparostanoncoktatás ügyében. A legújabb tanonc-törvények az eddigiéknél sokkal szigorubban írják elő a kötelező tanoncoktatást, ami egy pedagógiai, mint iparfejlesztési szempontból nagyon helyes és fontos, viszont egyáltalán nem tudják, megtalálni az illetékes hatóságok a módját annak, hogy a tanoncoktatás a gyakorlati életben összhangba kerülhessen ezzel a törvénnyel. Ennek egyik főoka az, hogy a tanoncokat nem tudják összeegyeztetni a munkaidő beosztásával, másik oka pedig az, hogy a mesterek maguk sem tudták még teljesen beleélni magukat az új iparosoktatási rendszerbe.

De maguk a tanoncok is nehezi-

tik ezt az állapotot, mert tudott dolga, hogy az iparostanuló nem szívesen jár iskolába s inkább megszökik az oktatás elől, mintsem a négy fal között töltse azt a pár órát. Ezek következménye aztán az, hogy a kolozsvári iparhatóságban dr. Anca bíró az utóbbi időben 400-nál több kolozsvári iparosmestert büntetett meg, tanonckihágás miatt. Még szerencse, hogy Anca bíró aránylag kis büntetéseket rótt ki, mert különben nagyon sok pénzükbe került volna az inasoktatás elhanyagolása ezeknek a mestereknek. A büntetések között vannak 30—40 lejes ítéletek is, de természetesen nagyobb összegek is szerepelnek köztük, de így sem teszi ki a büntetések végösszege 80—100.000 lejnél nagyobb összeget.

Tizezer lejjel büntették meg a Katz és Bernát céget cukorhamisítás miatt

s ugyanakkor ecethamisításért is eljárás indult ellene

CLUJ-KOLOZSVÁR. A városi egészségügyi hivatal élelmiszer ellenőrző bizottsága érdekes és nagyarányú cukorhamisítást leplezett le. A bizottság tagjai dr. Popovici Traian kerületi orvos, Morar egészségügyi ügynök, a város vegyész és egy rendőrkormányzó voltak.

Eppen Pálffy Bernát Monostori-uti fűszeresnek az áruit vizsgálták át, amikor megérkezett a kereskedőhöz a Katz és Bernát cégtől egy láda cukorpor szállítmány.

A hivatalos vegyész azonnal hozzászólott az áru átvizsgálásához, amelyről csakhamar kiderült,

hogy liszttel és egyéb anyagokkal van hamisítva.

Ezután a kiszállított komisszió azonnal a cukrot szállító céghez sietett, ahol alapos vizsgálat alá vették az üzlet cukorkészletét.

Beigazolást nyert, hogy az egész cukorpor készlet meg van hamisítva.

Dr. Vlad főorvos rendelkezése alapján a kereskedőket 10.000 lejjel büntették meg. Ugyanakkor egy másik feljelentés alapján ecethamisításért is szigorú eljárást indítottak a Katz és Bernát cég ellen.

Százötven millió lej örökhagyója után érdeklődnek Erdélyben

CLUJ-KOLOZSVÁR. Nemrég nagy szenzáció futott végig Erdély és Bánát sváb községeiben. A hír szerint Olmütz környékén egy kis faluban váratlan örökséghez jutott tizenegy parasztagazda. A földhözragadt tizenegy szegényemberből egy csapásra milliommós lett. A hír arról is beszámolt, hogy hogyan?

Negyvenöt évvel ezelőtt ugyanis Hollandiába került egy Schaefer Jákob nevű parasztagazda, aki évek folyamán egyszerű amszterdami dokkmunkásból hajózási vállalkozóvá nőtte ki magát. Mint dúsgazdag vállalkozó halt meg 1912-ben s nagy vagyon maradt utána, melynek kezelését az árvaszék vette át, tekintettel arra, hogy az elhunyt közvetlen hozzátartozói nem jelentkeztek.

Egy évvel ezelőtt tudomást szerzett az esetről a tizenegy olmützi, illetve doleini Schaefer nevű ember s örökösödési perben támasztották igényt a milliós örökséggel szemben, amely közben a kamatok révén még jobban megnövekedett, pontosan huszonkilenc millió cseh koronára. A hágai cseh követség révén érvényesítették is igényüket s az árvaszéki bíróság meg is ítélte nekik az örökséget. A tizenegy szerencsés parasztagazda a tetemes költségek és örökösödési illetékek levonása után fejenként kétfélmillió cseh korona boldog tulajdonosok lett.

Most az Erdélyben és Bánátban lakó Schaefferek is kutatnak az örökhagyó személye iránt, mert nem tartják kizártnak, hogy az amszterdami Schaeffer Erdélyből származhatott s így itten is lehetnek rokonai, akik jogosan igényelhetik a reájuk eső részt.

Az ir zavargások

LONDON. Szerdán este a Hyde-parkban ötezer ir népgyűlést tartott. A rendőrtisztviselő az egyik szónokot lázító beszéde miatt letartóztatta, mire a tömeg De Valerát éltetve s az angol kormányt szidalmazva, megtámadta a rendőrköt s erőszakkal igyekezett a letartóztatott szónokot kiszabadítani. Több száz járókelő a rendőrök védelmére kelt, akiknek segélyszipolásra nagyobb lovas és gyalogos rendőrcsapat érkezett a helyszínre s gumiribotokkal szétverte a zavargókat. Négy férfit és egy nőt letartóztattak, 2 rendőr megsebesült.

RÁDIO

PÉNTEK, július 22.

Bucuresti. 15: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Katonazenekar. 19:10: A hangverseny oltatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20:40: Gramofon. 21: Saxofon-szólam. 21:20: Színházi előadás. 22: Román zenekar.

Budapest. 11:15: Postászenekar. 14: Déli harangszó. 14:05: Radó Lily énekhangversenye. 18: Novella. 19: Előadás. 19:30: Katonazenekar. 20:45: Vidám előadás. 21:20: Antal Erzsé és Imre László magyary dalokat énekelnek. 22:20: Tánccsoprt. 23:30: Beethoven zongorahangverseny. Utána Vörös Misi cigányzenekara.

Bécs. 15:30: Silving-zenekar. 14:40: Gramofon. 18:50: Vegyes hangverseny. 22:15: Zenekari hangverseny. 24:15: Rádó Béla cigányzenekara Budapestről.

Megnyugtató a bizalom! Vegyi festés, tisztításban **CZINK CÉG** egy fogalom.

Nyomatott a MAYER könyvnyomdában, Cluj—Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64—66. Telefonszám 61.